

ACC. N:R **M. 10263**: 1-15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Småland*
Härad: *Uppvidinge*
Socken: *Algotaboda, Ekoberga*
Uppteckningsår: *1947*
Upptecknat av: *Arvid Holmström*
Adress: *Grönhall, Eriksmåla*
Berättat av: *av eget minne*
Född år *1871* i *Algotaboda*

Prestaren.

s. 1-15.

Lu F. 60.

M. 10263 : 1.

Landskap: Småland Upptecknat av: Per O. Flomström
 Härad: Uppvidinge Adress: Gravhäll Eriksmåla
 Socken: Ålgötsbocka Berättat av: Ulf Eriksson
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Ålgötsbocka

Luv 5. 60

"Prestavar"? "Prestavera" före kammaren
 Mycket sparsamt, här i Ålgötsbocka
 vid Begravningar. För, enlast så
 någon person som ansågs vara något mer,
 än bländheten och så i samband
 med jämsfästning inne i Ugghan.
 Nu låst flera Föreningar, som har Färan
 brukar den följa med Färan in i
 Ugghan. Färsängen flar behängd.
 Färbäraren håller Färan med Staven
 stödd mot Golvet. Lyfter när tiden
 kommer för Præstionen att gå ut ur
 kyrkan till Graven och Gravställning.
 Färbärarens plats i Likfärdet närmast före
 a färdan då den döde Bär från Ugghan ut till
 Gravställningen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10263: 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvidinge Adress: Grauhall Eriksmåla
 Socken: Algaströsa Berättat av: Mr. Egert Kemme
 Uppteckningsår: 1947 Född år _____ i _____

När den Döde är nedsat i Graven,
 Alla Trausar är nerlagda, är det, att
 "Fänna. Fänna" 3 gånger sträkit efter varandra,
 & H. tack uttalas av den som bär Fänna,
 detta som en sista hälsning och —
 ett sista Farväl —. Därefter några stilla
 minuter varefter Begravningsgästerna
 avlämnar. "Fänna" med sitt Gorgflor
 sätts nu in i sitt Fördäral - förvaras
 så till nästa tillfälle, för dess användning
Algaströsa är en stor saken. Glasbrukets
 Tekniska stäl äldra på 1800 talet —
 Bland Glasbrukets Folk är den Beställning
 Bönjact - ^{horiske} Bland Almagor och den stora
Stämningen.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Småland M. 10263:3.
 Härad: Uppvinslinge Upptecknat av: Arvid Hamnström
 Socken: Ekeberga Adress: Gränham Eriksmåla
 Uppteckningsår: 1947 Berättat av: Mr. eg. Mene
 Född år 1871 i Alga Åbocka

Ekeberga -! Samfundssamling till
Alga Åbocka. Den, har Prestavering
 förskannet från, så sätt jag nu i Ekeberga
 Trästa Glasbruk, har den haft den sedan
 länge. Postvärdet från Trästa till Trästa
 Ekeberga är ju nära. Begravnings
 Positionen Brukar ordna sig vid
 den dödes hem. Marsjalkarna som
 Prestavering går före, med Flan behängda
 Prestavar. Efter den döde Positionen
 Närmaste släkten närmast, och efter
 Trästaerna i den Förening den döde
 i livstiden tillhöra. Sedan? då den
 medföres Blottas inte för än vid jättag
 i Trästa, vid jättagningen - och efter
 som en rita Ifyll endast ovanstående uppgifter! Hälsning 3 gånger sänds ned
 i Graven.

Landskap: Småland Upptecknat av: Amiel, Glasmästare
 Härad: Uppvickinge Adress: Grauhall Eriksmåla
 Socken: Ekeberga Berättat av: Enligt Menn
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Algotåboda

Trasta Glasbruk, har säkert varit
 föregångsart för Prestavering. För 60 år sen
 och ännu längre tillbaka har fanns den seden,
 bland Almänheten och, att två äldre
 stänges före, utan Stavar, att börja
 med Stavarna som sen med singständer
 och ^{da} med, bland "Almänheten" i Trasta,
 när seden och Börjale. Det troliga
 är, att seden som till Trasta, med
 någon Glasblåsare från Tyskland.
 Bland den spåras denna sed först där.
 Transjö Glasbruk höll länge samma
 sed, med gammal Prorietion upp
 till Ekeberga Trysta, och Begravningsplats.
 Nu, sen Bittarna som, Sankt Prorietionen utanför
 och intägar i Trasta Sankt Prorietion av Stavlar

5

M. 10263: 5

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid, Olofström
 Härad: Uppvickinge Adress: Gårdsall Eriksmåla
 Socken: Ekeberga Berättat av: Mr. egot. Menne
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Ågatsböda

Ågats tell Ständaren Ohjält, Men - na
 är den i Förrar hos Gårdsall
 som har "Likhvagnen". När avståndet
 är nära, lånas Ständaren ut vid
 Skram Främställd önskan, mot löfte,
 om såhär återställande efter Begrav-
 ningen. Undantagsfall förekommer
 då Prestaväring - vid Begravning
 - icke - förekommer - Därför den
 som bor långt åt utkanterna i
 Gården och tillhör Gamoralflora.
 Bruket att två eller tre personer gamla
 vänner går före den döde, förekommer
 än - Solklats har - icke - haft någon
 särskild uppgift att följa i detta fall.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Flahultson
 Härad: Uppvidlinge Adress: Gränhall Eriksmåla
 Socken: Algotsbooda Berättat av: U. egen Menne
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Algotsbooda

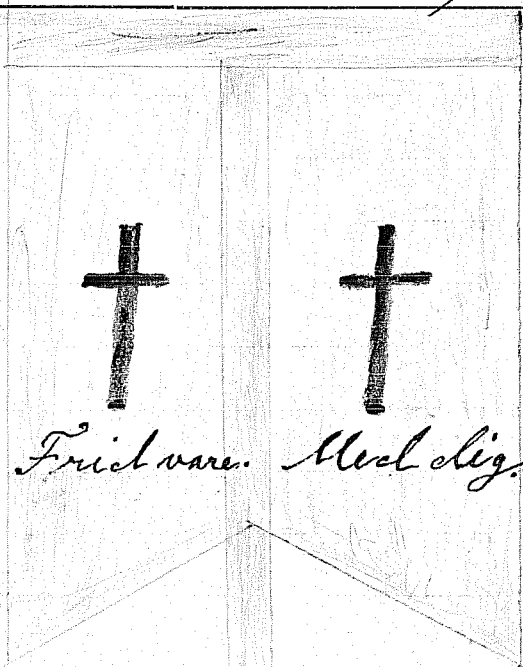
Wid Begravnings Akten går de två
 Prestavranche jämbredts före den
 Docten - ju i Tryskan - Sen ut till
 Graven - Det nya sättet Bränning,
 Krematorium, "Urna" med Aska -
 Klar - iske - än före kommet -
 i Ekebynga - och en lat en gång
 i Algotsbooda - Tran sker för - iske
 något uttal oerom göras i detta fall.
 Transitionens önsning "Wid Begravnung
 Måka, Barn, våra Släktingar -
 Goda Vännen! Närgramar och
 om den Kallholne tillhört organisation
 denna, då före tröst med Flombe
 hängol Fana, ällar Stansar - som sänket
 3 gånar i ^{tyll endast ovanstående uppgifter!} ~~Graven~~ - som en deras Lilla Slätsning.

M. 10263:7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvidinge Adress: Grånhall Eriksmåla
 Socken: E. Heberga Berättat av: Arvid Holmström
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Ålgötköla

Skiss,
 som
 säkrar
 ge. en
 "enkelt"
 Bild -
 av Begrav-
 ning
 från

E. Heberga, och
 den användla
 Stenar
 med Sten
 två Sten - .

Fried war. Med dög.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10263:8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Perivol, Holmström
 Härad: Uppvisslinge Adress: Gårdsballe Eriksmåla
 Socken: Sheberga Berättat av: Mr. egen Menne
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Algotsholm

I äldre tid förekom Prestavering
 utan ständlar, de två som stå gäst
 före den döde, sådes bära Lagstaven
 detta är den äld. hjänsda Prestavering
 kallades stå-gå före. Den som
 stå gäst detta kallades förgångare.
 Från Franta Glasbruk och Fransjö
Glasbruk, har sen lång tid an-
 tecknas denna sed. Allt Folk
 i Begravningspositionen gick då,
 detta kallades Gångbegravning.
 Den som skete efter Härl, fests stå va
 efterst - vem stå va oberoende av
Släktkap. Så inte nu, sen Bilarna kom
 nu ordnas Positionen före ingått i
 kyrkan och fortfarande sen. derifrån till Gården

M. 10263:9.

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvickinge Adress: Grönhall Eriksmåla
 Socken: Ålgårdaboda Berättat av: Mr. egen Menne
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Ålgårdaboda.

vil Gravens ges en liten påskning
 med en liten gravsten
 på en liten gravsten
 och färdig.

Dem som "Kestaveraste"? Värde fram
 fram till Graven. bruckade då sitta
 Stolarstängen, i den var Graven
 utgrävda jorden. Då de skulle hålla
 Tal - nedlägga kran - eller kranar
 därefter åter togs Stolarst, och höls
 i händerna till Prästianen var
 färdig att gå från Graven, nu i
 mera sprid ordning. Närmaste
 Släktingar Makor och Barn om de
 fanns stannade alltid längst vid Graven
 i Stum song. Förn var det vanligt,
 att sex spridar stod uppställda, i
 Hallhögen jemte Graven. Med dem
 gick så närmsta Släkten, den Manliga fylla
 Graven, med den Jorden, som sedan var förn -

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Småland Upptecknat av: Per Olof Rasmussen
 Härad: Uppväsinge Adress: Gården i Ekeby
 Socken: Ekeby Berättat av: U. egen Menn
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Algotsholm

Wiel jorselfärtning i kyrkan, står ständas
 och fänbärare i närheten så länge
 jorselfärtningsakten pågår. Om den Döde
 färdstär i kyrkan under Prelikten?
 Brukar ständas och fän^{da} ställas i
 vilande läge, i närheten av kistan
 med den Döde. Wiel uttåg ur kyrkan
 avslutad ^{av} Transitionen, i samma
 ordning som wiel sett i träde.
 Ställa orgelmusik spelas, och
 komma ut ur kyrkan, hälsar
 "Glockna från Torne", med sin
 kyrksång, till Transitionen nåt från
 till Gården, och den Döde sänkes ner.
 Lit när att är färdigt wiel Gården kommer
 (Eftermiddagen)

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10263: 11.

Landskap: SmålandUpptecknat av: Arvid HambræusHärad: UppvidingeAdress: Gesänkel EriksmålaSocken: AlgotshödaBerättat av: Mr. egell. MenneUppteckningsår: 1947Född år 1871 i Algotshöda

Vid Begravning av Tolblaten som
 varit med ute i 7 Enig - ? När den døde
 var nersatt i Graven, tog ett 25 tal
 Tolblatkamrater plats kring Graven
 i konraden kamrater, "Salva".
 Genvärspinnarna vigades ner i Graven.
 Skatten lades alla på en gång
 tolblatarna för skatten, låg någon
 minut efter och "rök" ner i Graven.
 Detta talade min far om som ett Menne
 från sin far, Min Fars far Begravning.
 Farfar hette Petter Holst Frödel i Bru
 Greveshult år 1789 han var med vid
 Gyldesta, som han särskilt brukte
 nämna, och fler andra ställen i Pannarna
 och Hestlund men inte Vårsta Fältstätt
 1814

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid, Kalmström
 Härad: Uppvialinge Adress: Gårdsall Erikssmåla
 Socken: Ålgårdsböda Berättat ☒ Årsgårds Klemme
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Ålgårdsböda

Bära Gårdsall med i Begravnings-
 positionen? Sjölet har - och -
 varit se d, här denna vintern -
 Prestavering i Småland med bärande
 av korn här a bjänt - Prestavering
 utan vid Begravningar här - iske
 bjänt - Sam avslutning a min uppteckning
 om Stenlar Färd - m. m. Skall jag nu
 tala om alla de bestyr, som förr var
 att räkna med vid dödsfall i dessa
 trakter. När den döde var tvättad om det
 var en blausperson "kåskad", Bars den stöde ut
 att ligga som det kallades "Ovanjond", lagd
 på ett Joffack - med stolar eller pallar
 som underlag. Mått togs tvärs över bröstet och
 Kroppens längd utmättes. beständes stöde av Likhjistan

13
 M. 10263:13
 Landskap: Småland Upptecknat av: David Palmström
 Härad: Uppvidinge Adress: Gränhall Eriksmåla
 Socken: Högstboala Berättat av: Ulf Erik Mennar
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Högstboala

Derefter var det att ge sig iväg,
 skaffa jelp till Själärningen
 när dödsfallet blivit anmält till
 Prästen - När kringningen var avslutad
 blev att få Platsen för Graven beständ,
 och som då var förvållad med att Graven
 blev grävd - Derefter var det att besöka
 den Smedare, som gjorde Likhjistor,
 och berättla och sätta ut tid för hämtning.
 Besöka Bygglens smed - och få Lyftträngar
 till Likhjistor ^{smidda} tala ved den i byggen
 som kallede Likhäcks, att han gjorde den
 i ordning, satte den på vagn - färdig när
 lagen kom för begravningen. Tala vid
 "Sösjangare" som Sjäng och ledde sången
 Begravningslagen, innga den Döde ~~in~~ för,
 för sista ^{gängen} gjorde Kesan till Graven

M. 10263:14

Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid Holmström
 Härad: Uppvidlinge Adress: Gränhäll Eriksmåla
 Socken: Algotålevåla Berättat av: Mr. Erik Mennre
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Algotålevåla

Nu var det värsta med Bestyrren
 anslangarna. Nå gälske att i Skua
 Hemma. Skaffa Grack och jätpe
 sam behåvslas. Var det en välbergad
 Person? Kunde Begravningisörarna bli
 ett handbatal ment, ättar, mencke,
 Tell mat, ja vad kunde den Gjelva
 hachlen Slaktat? Gjäl tell bröd?
 oh - slä bakt Drecka? hur va slä mä
 Matt? för en 60, 70 år sen fresh slä mäta
 lovar femmas, Ohjörans, ser slä sam
 ingte fars annan vörn slä va te å björna
 Tackat. gick? slä fleck lovar gå, oh te slän
 Sam begravnigen skall va rak - va slä
 Färdet. Avläg rätt Boende Bjordles så fant
 oli klinge Ifyll endast ovanstående uppgifter! mät, mä såra Bud!
 (vara mä Brev)

M. 10263:15
 Landskap: Småland Upptecknat av: Arvid, Holmström
 Härad: Öpprevlinge Adress: Grönham Eriksmåla
 Socken: Ålgårsköla Berättat av: Uregeu Menn
 Uppteckningsår: 1947 Född år 1871 i Ålgårsköla

Men i slutet här nu min uppteckning
 om begravningen i m. m. 1871. 60

Begravningslagen, nu kommer
 gästarna, några släktingar kom i går End
 Men de flesta kommar fram-matth.
 Den Döde är nu utburen i sin frista
 ask ställd på bänkarna, lockett ligger
 "tillsatt", inte åtskrivet, ifall man vet se
 den stöde - i ja - så va många som velle de
 Nu ska då va Kaffe och Spritvarer till
 alla Hvar som gångele - Den Mat är
 lag, så är så va färdigt mäl Mat och Dryck
 Samt de Begravningsgästarna och att den
 Hemvaranale, uti kring den den stöde var.
 Därför är en partig Salmoers
 Tillså var de var vi att världens väg den ene
 med den andre - tal om livets snabba Lopp
 Sång - Derför är pård Till Hykan och Gnaven.